

A pécsi szombati Al-Anon csoport

Klári társunk által írt visszaemlékezés hívta fel a figyelmünket, hogy Pécsen a budapesti csoporttal egy időben -1988-ban- alakult az első Al-Anon csoport. Izgatottan kezdtünk el utána járni 2013-ban (a Veszprémi Országos Találkozó csoporttörténeti felhívására) mi is történt 25 évvel ezelőtt. 2013-ban a megkeresett érintettek és a csoportok megalapításában és a szemléletformálásban nagy szerepet játszó szakemberek beszámolóí alapján igyekeztünk feltárni a múltat. 2019-ben aktualizáltuk az akkor készült anyagot. A mozaikok keresésének még csak az elején járunk. Reméljük, lesz erőnk az eddig még fehér foltok kiszínezéséhez és a további kutatáshoz. Addig is szeretettel osztjuk meg veletek, amit a pécsi Al-Anon gyűlés(ek)ről tudunk.

Gyűlés a Dischka utcában

Egy tudományos publikáció is megerősíti, hogy „*az első regisztrált pécsi Al-Anon Családi Csoport (...) Pécsen alakult 1988-ban, immár 25 évvel ezelőtt. A New York-i Al-Anon központ tájékoztatása szerint Magyarország a 102. azoknak az országoknak a sorában, ahol meghonosodott a mozgalom.*”. Csaba így emlékszik vissza arra, hogyan tudtak megismerni a 12 Lépéses programokkal, és milyen hiányok hívták életre a csoportokat. „*Mint alkoholbetegekkel foglalkozók, a 80' – as években Gábor barátommal együtt éltük át - a kezelések során - az egészségügyben megtapasztalt hiányélményeket. Kerestük a fejlődés lehetőségét és fantáziálgattunk, azt mondtuk, valamit másképpen szükséges csinálnunk. Gábor találkozott egy magát alkoholistának nevező német úrral, Helmuth-tal, majd az USA-beli Péterrel, Tőlük kezdtük tanulni, mit is jelent alkoholistának lenni és alkoholista hozzátartozóként létezni.*” A csoportok generálásán túl fontos küldetés volt az új eszközöket megismertek számára, hogy a szenvedélybetegekkel foglalkozó intézmények munkatársait is megismertessék ezzel az új filozófiával. Az önsegítő csoportok megalakulása előtt már a szakemberek a terápiás munkájukba beemelték a függőségről való újfajta gondolkodást és tudást.

Ili társunk egyike volt azoknak, akik tagjai lehettek az 1988-ban Pécsen megalakult csoportnak. Egy német baráti házaspártól egy nyaralás alkalmával hallott először az AA –ról és az Al-Anonról. A pár hölgy tagja volt a felépülő alkoholista, és a férfi járt Németországban az Al-Anonba. Magyarországon akkor még nem volt egy Al-Anon (és AA) csoport sem.

Azonban annak az évnek a decemberében, amikor ez a nyaralás volt, megjelent a Dunántúli Napló című napilapban egy hirdetés, mely arról szólt, hogy Pécsett a Rét utcai Pszichiátriai Klinikán kurzus indul szenvedélybetegek hozzátartozóinak, szenvedélybetegekkel foglalkozó szakembereknek, és a terület iránt érdeklődőknek. A havonta egyszer megrendezésre kerülő alkalmakon a függőség természetéről és a család és a függő közötti játszmákról hallhattak a résztvevők. A kurzussorozat végén alakult az első Al-Anon csoport Pécsett, melyet a tanfolyamon résztvevő érintettek alakítottak meg. A gyűlés legnagyobb eredménye Ili társunk számára a „meddig tartok én?”, „hol az én határom?” megtanulása volt. Az Al-Anon gyűlésekkel egy időben az AA-nak is alakult egy meetingje. Mindkettő az Evangélikus templom parókiáján, a Dischka Győző utcában volt. Abban az időben még nem álltak rendelkezésre Al-Anon-os irodalmak, a 12 Lépés volt az egyetlen, melyet forgatni tudtak a tagok. A gyűlések formája nem követte annyira a Hagyományokat, mint napjainkban. A gyűléseken a tagok a megosztásokban leginkább a hét történéseire fókuszáltak, majd visszajelezéseket adtak egymásnak arról, hogy ki kezelte jól a helyzeteket, vagy mit lehetne másképp tenni.

Gyűlések a Szent Anna teremben

Arról egyelőre nincsenek információink, hogy meddig működött a csoport a Dischka utcában, azonban Teri társunk elmondása szerint 1998-ban, amikor Pécsett volt az AA országos találkozója, és amikor az AA a 10. születésnapját ünnepelte, már ismét létezett Al-Anon gyűlés Pécsett. Akárcsak a kezdetekkor, ismét egy pszichiáter segítségével alakult meg a csoport. Egy pályázat adta lehetőség következtében nyílt arra lehetőség, hogy egy pszichiáter vezette 12 alkalmas kurzus után a csoport megalakuljon. Teri társunk a budapesti Kékgolyó utcában működő gyűlésekre járt „tanulni” az Al-Anont. Emlékei a csoport felbomlásának időpontjával kapcsolatban nincsenek, azonban egyik budapesti társunktól tudjuk, hogy a Pécsi Székesegyházi Plébánia Szent Anna termében tartott gyűlés egy 2002. szeptember 20-án keltezett levél szerint regisztrált csoportként létezett még akkor.

Egyenes út a jelenbe

Ági társunknak egy szakorvos javasolta, hogy gyógyulása érdekében keressen fel Al-Anon gyűléseket, de ekkor Pécsett nem talált közösséget. Ági néhány, szintén pécsi érdeklődővel elkezdett Budapestre járni és látogatni az Al-Anont és más 12 Lépéses gyűléseket, egyrészt

saját épülése érdekében, másrészt hogy jó alapokkal lehessen elindítani egy pécsi gyűlést is. A pécsi csoport végül az 1999-es kecskeméti országos AA és Al-Anon találkozó után, ősszel indult el(újra). Ebben az évben már szerepelt a csoport az országos meeting-listán is. A gyűlés hamar látogatott lett, mert a közeli városban működő alkoholrehabilitációs osztályon már létezett hozzátartozói csoport, így az azt látogatók csatlakoztak a pécsi Al-Anonhoz. A budapesti társak (Ditti, Péter, Szilveszter, Ildi) is jártak Pécsre, és a pécsi közösség is gyakran ment Budapestre, hogy tanuljanak az elődöktől. Évekig csak budapesti szponzoraik voltak a pécsi Al-Anon tagoknak. Ebben az időben már létezett a „kezdő csomag”, melyet a pécsiek is megkaptak. A gyűlések már a mai formában, a Szabadság utcában, a Református Egyházközség egyik termében zajlottak, délután 5 órai kezdéssel. Visszaemlékező társunk szerint azért választották a szombati napot, mert a hétvégék voltak a legnehezebbek az aktív alkoholista mellett. A lelkes tagok rendszeresen együtt töltötték a szombat délutánokat, már kettő órától a közeli kávézóban találkoztak, majd öt órakor kezdődött a gyűlés. Sokszor a gyűlés után is együtt töltötték az estét. Nagyon lelkes és jó hangulatú társaság volt. Mari társunk említette, hogy a csoport sokszor járt üzenettovábbításon a környező megyékben, Szigetvártól Simontornyáig rengeteg helyen.

A Fórum újságból (1. évfolyam 1. szám) tudjuk, hogy 2002. október 12-én Pécsen tartották az első Al-Anon országos ügyviteli gyűlést. *„Ezen a napon a Magyarországon elszórtan működő csoportok közül tizenkét társunk gyűlt össze Pécsen, hogy az Al-Anon hagyományait tiszteletben tartva döntsön arról, hogy a csoportok közötti kommunikáció összehangoltabb, és egységesebb legyen, a csoportok hatékonyabban működhessenek.”*

Az 1999-es újraalakulás óta a csoport hosszú ideig működött a vasútállomástól és buszállomástól nem messze (a nem pécsi társaink szempontjából lényeges) a Szabadság utcai Református Egyházközség egyik termében hol 17 órai, hol 16:45 órai kezdéssel. Változott ez annak fényében, hogy az AA meetinggel párhuzamosan, egy másik teremben tartottuk a gyűlést; vagy egymást váltotta a két csoport.

2017 januárjától a Református Egyházközség szombati napra saját használatba vette a gyűlés termét, így új helyszínt kerestünk. A pár méterrel távolabb működő Lions Klub Szülőszállásán (Mártírok útja 9.) leltünk új helyszínt. 2019 februárjában egy olcsóbb bérleményt kellett keresnünk. Ekkortól 18 órai kezdéssel – (ismét) az AA meetinggel egy időben - a Király utca 21-ben tartjuk a gyűléseinket.

Tagjaink nagyobb része számára a rehabilitációs intézetek ajánlják/ajánlották az Al-Anon Családi Csoportot, de a rendszeresen járó tagok által is több társunk talált már a közösségbe. Külön öröm számunkra, hogy néhány társunk nem kifejezetten szenvedélybetegekkel foglalkozó orvos ajánlására csatlakozott hozzánk. A gyűléseinken a tagok száma az évek során hullámzóan alakult. Volt és van, hogy alkalmanként 10-13-an veszünk részt a meetingeken, van amikor 3-4 fős a csoport. A csoport levelező listáján 8 olyan tag van, aki a szombati csoportot tekinti honi csoportjának. Csoportunk egy ideig úgy működött, hogy a gyűlés témáját gyűlés előtt, ad hoc módon találtuk ki, azonban ez az út nem volt járható. Évek óta egy egész évre szóló tematikát készítünk, melyet minden évben november táján állítunk össze és véglegesítünk az ügyviteli gyűlésünkön.

Új társaink a kezdőknek szóló irodalom mellett telefonszámokat tartalmazó kártyát vihetnek magukkal, ha úgy érzik, a következő gyűlésig szeretnének valakivel beszélgetni. Ez nem jelent szponzor-szponzorált elköteleződést, inkább a kezdők támogatásának tekintjük. Ez a forma nálunk eredményesebben működik, mint a kezdők gyűlése, melyet két alkalommal szerveztünk a kezdő érintetteknek. Az egyik próbálkozásunk során a gyűlésidő előtt fél órával hirdettük meg a kezdők meetingjét havi egy alkalommal. A második alkalommal egy szenvedélybetegekkel foglalkozó szervezet felkérésére (egyszerre több olyan hozzátartozóval folytattak munkát, akik nem vettek még részt Al-Anon gyűlésen, de nyitottak voltak rá, hogy kapcsolódjanak) szerveztünk kezdők gyűlést tartott, a gyűlésidőtől teljesen eltérő időpontban, de a gyűlések helyszínén 5 alkalommal.

A Pécsi Tudományegyetem Szociális Munka tanszékének munkatársai évről évre hívják az Al-Anon tagokat üzenetátadásra, és az egyik közeli rehabilitációs intézetben is jártunk szülőcsoportokon üzenettovábbításon. Több segítői szakról érkeznek a csoportba érdeklődők, akiket minden alkalommal szívesen segítünk tudományos munkájukban. Több alkalommal szerveztünk „nyitott napot”, melyen több 12 Lépéses csoport tartott nyitott gyűléseket a belvárosi családsegítő szolgálat épületében, és melyre elsősorban szakembereket (pszichiátereket, házi orvosokat) hívtunk meg.

A csoport tagjaiból is néhányan - csatlakozva a budapesti társakhoz - a Sziget Fesztiválon néhány évben részt vettek önkéntesként, ahol fiatalokkal nyílt lehetőség az alkoholról, a családban előforduló alkoholfogyasztásról beszélni.

Az évek során voltak olyan tagjaink, akik számára a gyűlések időpontja nem volt megfelelő. Többek között ez volt az egyik indítója annak, hogy még egy csoport alakult Pécsett, keddi meetingekkel. Nagy öröm, hogy egy évtized óta két gyűlés is elérhető a városban.

Pécs, 2019. április

Pécsi Szombati Csoport